

**ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอน
กับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน
ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**

**Student and Teaching Factors in Correlation with Happy Learning
in Fundamentals of Nursing, Practicum of Nursing Students,
Faculty of Nursing, Hauchiew Chalermprakiet University**

นพณัฐ จำปาเทศ*

วิญญูทัตญญ นุญพันธ์*

พรศิริ พันธลี**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษา และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนกับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน 2) ศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านนักศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนต่อความสุขของนักศึกษาในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 127 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ และความสุขในการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.91, 0.93 และ 0.94 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที (t) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการศึกษา

*อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

**รองศาสตราจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน และความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD = 4.24 \pm 0.40, 4.12 \pm 0.45$ และ 3.57 ± 0.43 ตามลำดับ) นักศึกษาที่สอนโดยอาจารย์ประจำ มีคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาที่สอนโดยพยาบาลพี่เลี้ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.00, p=.024$) การรับรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ และคะแนนความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำและพยาบาลพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนและการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.62, p<.001$ เท่ากัน) รวมทั้งการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งเป็นปัจจัยด้านนักศึกษาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานซึ่งเป็นปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานได้ร้อยละ 48.60 ($R^2 = 0.486 p<.001$)

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ การรับรู้ความสามารถ ความสุขในการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this descriptive research were to study the correlation between students and teaching factors and happy learning in the Fundamentals of Nursing a practicum of nursing students in the Faculty of Nursing, Hauchiew Chalermprakiet University as well as to study the prediction power of these factors on happy learning. The samples consisted of 127 second year students of academic year in 2011. The satisfaction of teaching, learning ability perception and happy learning were assessed by self-report questionnaire which statistically has good content validity and reliability (Conbrach's alpha = 0.91, 0.93 and 0.94, respectively. Data were analyzed by descriptive statistics, independent t-test, one way ANOVA, Pearson's product moment correlation and stepwise multiple regression. The results showed that the student's satisfaction with teaching and the joy of learning were at a high level while student's learning ability perception was at moderate level ($\bar{X} \pm SD = 4.24 \pm 0.40, 4.12 \pm 0.45$ and 3.57 ± 0.43 respectively). The level of satisfaction in teaching of students who were taught by instructors had higher rating than students taught by Nursing Clinical Instructors (statistically significant at $t=2.00, p=.024$). As well as, the students' learning ability

perception and happy learning do not have statistically significant difference. In addition, the students' satisfaction in teaching and the learning ability perception positively correlated with happy learning (statistically significant at $r=0.62$, $p<.001$ both). The happy learning was predicted by students' satisfaction in teaching and learning ability perception was 48.60 ($R^2 = 0.486$, $p<.001$)

Keywords : The satisfaction of teaching, learning ability perception, happy learning

บทนำ

มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคคนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข การเรียนรู้ที่มีความสุขเกิดขึ้นได้จากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นธรรมชาติ มีอิสระ บรรยากาศของการเอื้ออาทรเป็นมิตร ตลอดจนมีวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จและได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และความสุขยังเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งถึงความพร้อมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ความสุขในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เมื่อใดก็ตาม ที่ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน จะส่งผลต่อการเป็นบุคคลที่รักการเรียนรู้อย่างเต็มที่

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อจัดให้บัณฑิตพยาบาลมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล การเรียนการสอนภาคปฏิบัติจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาที่จะช่วยให้นักศึกษามีความสามารถทั้งทางด้านวิชาการ และมีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง (Kaplagawani and Useh. 2013 : 181) การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ เช่น รายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น และรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ เป็นต้น

รายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานเป็นรายวิชาแรกที่นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะได้รับประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานในสภาพจริงต้องปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ทั้งของผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วย ตลอดจนต้องประสานงานหรือปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ หลายระดับ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนบทบาท

ที่สำคัญของนักศึกษาพยาบาล อาจทำให้ส่งผลกระทบต่อนักศึกษา ได้แก่ ความวิตกกังวล ความเครียด ความกลัวต่อสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีระดับความเครียดหรือความทุกข์ในการเรียนที่แตกต่างกันแล้วแต่พื้นฐาน กระบวนการเรียนรู้ และการปรับตัว จากผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สอน เจตคติของผู้สอน การจัดการเรียนการสอน และความรู้สึกลึกต่อบุคลากรสุขภาพ ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วย (มารุต พัฒนผล. 2550 : บทคัดย่อ ; Peetaragorn, Tongpeth and Pungnoi. 2012 : 4) จากปัจจัยดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความสุขในการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะส่งผลให้เกิดพลังในการเรียนและส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี

การประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือการมุ่งเพียงให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์การเรียนแล้ว ความสุขในการเรียนรู้ก็เป็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนอีกตัวหนึ่งที่มีความสำคัญ ถ้านักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจที่จะบรรลุ

เป้าหมายของการเรียน ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบสอนวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน จึงสนใจที่จะศึกษาระดับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนกับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นการประเมินรายวิชาในมิติอื่น ๆ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านนักศึกษา (คะแนนเฉลี่ยสะสม การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้) และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน (ความพึงพอใจต่อผู้สอน แหล่งฝึก และวิธีการจัดการเรียนการสอน) กับความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน

2. ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านนักศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนต่อความสุขของนักศึกษาในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ศึกษาในประชากรคือนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 127 ราย (พฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาจำนวน 5 ข้อ ความพึงพอใจต่อแหล่งฝึกปฏิบัติ 3 ข้อ และความพึงพอใจต่อการสอนของอาจารย์ 12 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ

2. แบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน โดยใช้กรอบแนวคิดกระบวนการพยาบาล (Nursing process) จำนวน 25 ข้อ

3. แบบวัดความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดความสุขในการเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของสมใจ วิณีจกุล (2552 : 42-45) ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความรักและความศรัทธาจำนวน 6 ข้อ คุณค่าในการเรียน 5 ข้อ คุณค่าแห่งการปฏิบัติ 5 ข้อ ความมุ่งมั่นและมั่นคง 4 ข้อ สัมพันธภาพ 6 ข้อ และชีวิตที่สมดุล 4 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ

เครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ชุด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย แบบประเมินทั้ง 3 ชุด ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานเป็นเวลานานมากกว่า 10 ปี จำนวน 3 ราย และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 30 ราย วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) ได้ผลดังนี้ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานเท่ากับ 0.91 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชเท่ากับ 0.93 และแบบวัดความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชเท่ากับ 0.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยด้านนักศึกษา ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสม และการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน แหล่งฝึกปฏิบัติ และการสอนของอาจารย์ รวมทั้งความสุขในการเรียนรู้ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน คะแนนการรับรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ และคะแนนความสุขในการเรียนรู้ ระหว่าง

อาจารย์ประจำและพยาบาลพี่เลี้ยง วิเคราะห์โดย ทาค่าที (Independent t-test) และเปรียบเทียบ คะแนนความสุขในการเรียนรู้ระหว่างนักศึกษา ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน ใช้สถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน นักศึกษา (คะแนนเฉลี่ยสะสม และคะแนนการรับรู้ ความสามารถในการเรียนรู้) และปัจจัยด้านการ จัดการเรียนการสอน (คะแนนความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา แหล่งฝึกปฏิบัติ และการสอนของอาจารย์) กับ คะแนนความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการ การพยาบาลพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

4. ความสามารถในการทำนายของ ปัจจัยด้านนักศึกษาและปัจจัยด้านการจัดการ เรียนการสอนต่อความสุขในการเรียนรู้รายวิชา ปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน วิเคราะห์โดย ทาค่าสมการถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง การศึกษา วิจัยครั้งนี้ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติ (อ.091/2555) และดำเนินการตาม คำประกาศของเฮลซิงกิ (Helsinki) มีการชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย ผลกระทบ และประโยชน์ การเข้าร่วมงานวิจัยอย่างสมัครใจ สามารถปฏิเสธการตอบคำถามใด ๆ ที่ไม่ต้องการ แสดงความคิดเห็นหรือกล่าวถึง ผู้วิจัยเก็บข้อมูล

เป็นความลับ รวมทั้งนำเสนอผลการวิจัยในภาพ รวม และให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดง ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent)

ผลการวิจัย

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาล ศาสตร์จำนวนทั้งหมด 127 ราย ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.9 สอนโดย อาจารย์ประจำ 93 รายคิดเป็นร้อยละ 73.2 และ สอนโดยพยาบาลพี่เลี้ยง 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 คะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 (SD= 0.32) นักศึกษามีความพึงพอใจภาพรวมของต่อ การเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาล พื้นฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 4.24 \pm 0.44$) ส่วนความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และความพึงพอใจด้าน การสอนของอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} \pm SD = 4.46 \pm 0.46$) ส่วนการรับรู้ความ สามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการเรียน การสอนรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD = 3.57 \pm 0.43$) โดยมีการรับรู้ความสามารถในด้าน การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 3.69 \pm 0.48$) และพบว่า ความสุขในการเรียนรู้ของ นักศึกษารายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 4.12 \pm 0.45$) และความสุขในการเรียนรู้รายด้านอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} \pm SD = 3.87 - 4.39 \pm 0.51 - 0.59$) ทั้งนี้ระดับความสุขในการเรียนรู้สูงสุด คือ

ด้านคุณค่าในการเรียน ($\bar{X} \pm SD = 4.39 \pm 0.51$) ความรักและความศรัทธา ($\bar{X} \pm SD = 3.87 \pm 0.58$) และระดับความสุขในการเรียนรู้น้อยที่สุดคือด้าน 0.58) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา และความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับ*
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน			
- ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	3.97	0.49	มาก
- ด้านแหล่งฝึกปฏิบัติ	3.81	0.69	มาก
- ด้านการสอนของอาจารย์	4.46	0.46	มาก
รวมทุกด้าน	4.24	0.44	มาก
การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้			
- การวางแผนการพยาบาล	3.38	0.46	ปานกลาง
- การปฏิบัติการพยาบาล	3.69	0.48	มาก
ภาพรวมของการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้	3.57	0.43	ปานกลาง
ความสุขในการเรียนรู้			
- ความรักความศรัทธา	3.87	0.58	มาก
- คุณค่าในการเรียน	4.39	0.51	มาก
- คุณค่าแห่งการปฏิบัติ	4.21	0.54	มาก
- ความมุ่งมั่นและมั่นคง	4.19	0.58	มาก
- สัมพันธภาพ	4.22	0.54	มาก
- ชีวิตที่สมดุล	3.88	0.59	มาก
ความสุขในการเรียนรู้อรวมทุกด้าน	4.12	0.45	มาก

หมายเหตุ: $\bar{X} = 1.00-2.33$ หมายถึง ระดับน้อย, $\bar{X} = 2.34-3.67$ หมายถึง ระดับปานกลาง, $\bar{X} = 3.68-5.00$ หมายถึง ระดับมาก

คะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานมีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามผู้สอน โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์ประจำสูงกว่าพยาบาลพี่เลี้ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.00, p=.024$) ส่วนคะแนนการรับรู้ความ

สามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ และคะแนนความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำและพยาบาลพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=0.57, p=.286$ และ $t=0.29, p=.388$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน การรับรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ และความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามผู้สอน

ตัวแปร	อาจารย์ผู้สอน	N	\bar{X}	SD	t*	p
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ประจำ	91	4.51	0.43	2.00	.024
	พยาบาลพี่เลี้ยง	32	4.32	0.52		
การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้	อาจารย์ประจำ	90	3.56	0.45	0.57	.286
	พยาบาลพี่เลี้ยง	31	3.61	0.37		
ความสุขในการเรียนรู้	อาจารย์ประจำ	90	4.14	0.46	0.29	.388
	พยาบาลพี่เลี้ยง	32	4.11	0.43		

*t=independent t-test

คะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ต่อแหล่งฝึกปฏิบัติ และต่อการสอนของอาจารย์ และคะแนนการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทาง

บวกกับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.62, 0.54, 0.45$ และ $0.59, p < .001$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน และการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ กับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

ปัจจัย	ความสุขในการเรียนรู้ ($\bar{X} \pm SD = 4.12 \ 0.45$)
ความพึงพอใจของนักศึกษาในภาพรวม ($\bar{X} \pm SD = 4.24 \pm 0.44$)	0.624 (p < .001)
- ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} \pm SD = 3.97 \pm 0.49$)	0.545 (p < .001)
- ความพึงพอใจต่อแหล่งฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} \pm SD = 3.81 \pm 0.69$)	0.450 (p < .001)
- ความพึงพอใจต่อการสอนของอาจารย์ ($\bar{X} \pm SD = 4.46 \pm 0.46$)	(p< .001)
การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ ($\bar{X} \pm SD = 3.57 \pm 0.43$)	0.62 (p < .001)

ส่วนการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานซึ่งเป็น ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถร่วมกัน ทำนายความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการ พื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ร้อยละ 48.60 ($R^2 = 0.486, p<.001$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการพยากรณ์ความสุขในการเรียนรู้ของ นักศึกษารายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized		t	Sig
	Coefficients		Coefficients			
	B	SE	Beta			
ค่าคงที่	0.88	0.31			2.87	.005
การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้	0.43	0.08	.403		5.05	<.001
ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน	0.40	0.08	.393		4.93	<.001

$R^2 = 0.486$

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาคทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นพื้นฐานของรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน โดยมีการเรียงลำดับเนื้อหาวิชา และวิธีการเรียนการสอนจากง่ายไปยากหรือจากสิ่งที่ไม่ค่อยซับซ้อนไปสู่สิ่งที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมให้นักศึกษามีความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติในสถานการณ์จริงวิชาแรก สอดคล้องกับ กิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ (2542 : 20) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน ควรมีบทเรียนที่เริ่มจากง่ายไปยาก วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เสริมสร้างกระบวนการคิด ภูมิใจให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ ความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานไม่มีความเกี่ยวข้องกับผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีเวียงแก้ว เต็งเกียรติตระกูล และบัวหลวง สำแดงฤทธิ์ (2546 : 54) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคปฏิบัติอย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล แสดงให้เห็นว่า คนเรียนอ่อนมีความสุขในการเรียนรู้ได้ไม่แตกต่างจากคนที่เรียนเก่ง

ความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน เมื่อจำแนกตามผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำและพยาบาลที่เลี้ยง พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ วรภัทรากุล และคณะ. (2549 : 28) ที่พบว่า การปฏิบัติบทบาทครูที่เลี้ยงด้านการสอน ด้านการพยาบาล และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสนับสนุนว่า เมื่อผู้สอนเป็นครูที่เลี้ยง จะให้ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้พยาบาลวิชาชีพทุกคนที่เป็นพยาบาลที่เลี้ยงสอนนักศึกษาพยาบาล เนื้อหาสาระที่สอนจะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอน วิธีการจัดการเรียนการสอนในคลินิก วิธีการเขียนแผนการสอน การใช้กระบวนการพยาบาลและบันทึกการพยาบาลในคลินิก วิธีการประเมินผลผู้เรียน ตลอดจนการสอนด้านคุณลักษณะวิชาชีพคุณธรรม และจริยธรรมวิชาชีพให้นักศึกษา

การรับรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานไม่แตกต่างกันระหว่างนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติกับอาจารย์ประจำหรืออาจารย์ที่เลี้ยง สอดคล้องกับ สุชีวา วิชัยกุล (2542 : 94) ที่พบว่า อาจารย์ที่เลี้ยงที่มีความชำนาญทางคลินิก สามารถสอนให้คำแนะนำปรึกษา นิเทศ ประเมินผล เป็นตัวแบบที่ดี รวมทั้งเป็นทรัพยากรบุคคลที่คอยอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกเพิ่มขึ้น

แต่ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน การสอนรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน โดยอาจารย์ประจำสูงกว่าพยาบาลพี่เลี้ยง อาจ เนื่องจากนักศึกษามีความสัมพันธ์กับอาจารย์ ประจำ มีความใกล้ชิด เป็นกันเองกับอาจารย์ มากกว่าพยาบาลพี่เลี้ยง ซึ่งสอนนักศึกษาเพียง ระยะสั้น ๆ โดยการรับรู้ความสามารถ ความรู้สึก ที่มีต่อบุคลากรสุขภาพที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และปฏิสัมพันธ์ของพยาบาลประจำการกับ นักศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสุข ในการเรียนรู้บนคลินิก (Peetaragorn, Tongpeth and Pungnoei. 2012 : 4 ; Awuah-Peasah, Sarfo, and Asamoah. 2013 : 25)

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียน การสอนรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้สอนตระหนัก ถึงความสำคัญของรายวิชาปฏิบัติการการพยาบาล พื้นฐาน ซึ่งเป็นวิชาภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง วิชาแรกที่เป็นสถานการณ์ที่คุกคาม และก่อให้เกิด ความเครียดแก่นักศึกษาพยาบาลมากที่สุด (Jones and Johnston. 1997 : 479 ; บัวหลวง สำแดงฤทธิ์ และคณะ. 2544 : 47) การจัดการ การเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าว จึงมีการเตรียม ความพร้อมให้กับนักศึกษาอย่างมาก เนื่องจาก พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของ ผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน คือ ความสามารถ ของครูผู้สอน บุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รูปแบบการสอนโดยผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

ในการเรียน (Peetaragorn, Tongpeth and Pungnoei. 2012 : 4 ; Awuah-Peasah, Sarfo, and Asamoah. 2013 : 25)

การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ และ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนรู้ รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐาน และยัง พบว่า การรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้และ ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน การสอน เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันอธิบาย ความสุขในการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการการพยาบาล พื้นฐานได้ร้อยละ 48.60 สอดคล้องกับสมใจ วินิจกุล (2552 : 32) ที่พบว่าความสามารถใน การเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขใน การเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ นักศึกษารับรู้ความสามารถของตนเองได้มาก จะทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้มาก รวมทั้งเมื่อนักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาล สำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ จะทำให้เกิดความสุขใน การเรียนรู้บนคลินิก (Peetaragorn, Tongpeth and Pungnoei. 2012 : 4) และสอดคล้องกับ สมใจ วินิจกุล (2552 : 32) ที่พบว่า ความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีความ สัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนรู้รายวิชา การพยาบาลอนามัยชุมชน และความสามารถใน การเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียน การสอนภาคปฏิบัติสามารถร่วมกัน ทำนายความสุข ในการเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

ได้ร้อยละ 53.20 และสอดคล้องกับมารุต พัฒนผล (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน มีความพึงพอใจ รู้สึกรัก ชอบ หรือมีทัศนคติที่ดี ต่อการเรียนรู้จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้ดี และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Peetaragorn, Tongpeth and Pungnoei. 2012 : 4 ; Awuah-Peasah, Sarfo, and Asamoah. (2013 : 25) ที่พบว่า โปรแกรมการสอนหรือ รูปแบบการสอนส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ บนคลินิก แสดงว่า เมื่อผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้มากขึ้น มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น จะมีความสุขในการเรียนรู้รายวิชา ปฏิบัติการการพยาบาลพื้นฐานมากขึ้นด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย สนุก น่าสนใจ มีกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนภายใต้บรรยากาศ การเรียนการสอนที่ผ่อนคลาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ นั่นคือ การสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเองซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายการศึกษาของชาติที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. คณะพยาบาลศาสตร์ควรจัดให้มี กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มระดับความสุข ในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติใน รายวิชาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข
2. ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาโครงการที่ส่งเสริมความสุขในการ เรียนรู้ให้กับนักศึกษา
3. ควรศึกษาถึงความสุขในการเรียนรู้ ของวิชาพื้นฐานจะส่งผลต่อวิชาอื่น ๆ ที่มีความ เกี่ยวโยงกับวิชาการปฏิบัติการการพยาบาล พื้นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์อรพิน สีขาว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี นามจันทร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์ ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประเมินความเที่ยงตรงของแบบประเมิน รวมทั้งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ. (2542) “การเรียนรู้อย่างมีความสุข” **วารสารครุศาสตร์**. 26 (3) หน้า 7 – 22.
- ทัศนีย์ วรรณทรากุล และคณะ. (2549) “การปฏิบัติบทบาทของครูที่เลี้ยงคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” **วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. 14 (2) หน้า 23-33.
- บัวหลวง ลำแดงฤทธิ, สิริระยา สัมมาวาจ และอรธรรณา พูลศิลป์. (2544) “การรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลต่อสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลในการฝึกภาคปฏิบัติ” **วารสารการศึกษาพยาบาล**. 6 (2) : หน้า 38-50.
- มารุต พัฒนาผล. (2550) **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเวียงแก้ว เต็งเกียรติตระกูล และบัวหลวง ลำแดงฤทธิ. (2546) “ความสุขและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพยาบาลรามาธิบดี” **วารสารการศึกษาพยาบาล**. 14 (2) หน้า 49-56.
- สมใจ วินิจกุล. (2552) “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ ความพึงพอใจกับความสุขในการเรียนรู้รายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์” **วารสารเกื้อการุณย์**. 16 (1) หน้า 30-42.
- สุชีวา วิชัยกุล. (2542) **ผลการใช้ระบบอาจารย์ที่เลี้ยงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล** วิทยานิพนธ์ พย.ม. (สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Awuah-Peasah, D., Sarfo, L. K. and Asamoah., F. (2013) “The attitudes of student nurses toward clinical work” **International Journal of Nursing and Midwifery**. 5 (2) page 22-27.
- Jones, C. M., and Johnston, W. D. (1997) “Distress, stress and coping in first-year student nurses” **Journal of Advanced Nursing**. 26 (3) page 475-482.

- Kaphagawani, N., C. and Useh, U. (2013) "Analysis of nursing students learning experiences in clinical practice: literature review" **Studies on Ethno-Medicine.** 7 (3) page 181-185.
- Peetaragorn, P., Tongpeth, J. and Rungnoi, N. (2012) "Happiness in clinical practice of Thai nursing students: a case study of Prachomklao college of Nursing Phetchaburi province Thailand" **1st Mae Fah Luang University International Conference.** page 1-5.

